

Försvarets verksamhetsplan 2020-2026

1.	INLEDNING.....	3
2.	PLAN FÖR VERKSAMHETSGRENAR	3
2.1.	VERKSAMHETSGREN 1 – INSATSER.....	3
2.1.1.	<i>Inledning</i>	3
2.1.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	3
2.2.	VERKSAMHETSGREN 2 – UPPBYGGNAD AV INSATSORGANISATIONEN OCH BEREDSKAP	5
2.2.1.	<i>Inledning</i>	5
2.2.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	5
2.3.	VERKSAMHETSGREN 3 – UTVECKLING	7
2.3.1.	<i>Inledning</i>	7
2.3.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	7
2.3.3.	<i>Materielutveckling</i>	8
2.4.	VERKSAMHETSGREN 4 – ÖVRIG DIMENSIONERANDE VERKSAMHET	8
2.4.1.	<i>Inledning</i>	8
2.4.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	9
2.5.	VERKSAMHETSGREN 5 – FREDSFÄRMJANDE VERKSAMHET M.M.	11
2.5.1.	<i>Inledning</i>	11
2.5.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	11
2.6.	VERKSAMHETSGREN 6 – STÖD TILL SAMHÄLLET	12
2.6.1.	<i>Inledning</i>	12
2.6.2.	<i>Verksamhet</i>	12
3.	PLAN FÖR ÖVRIG VERKSAMHET	13
3.1.	ÖVNINGSVERKSAMHET	13
3.1.1.	<i>Inledning</i>	13
3.1.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	13
3.2.	KRIGSORGANISATIONSVÄRDERING OCH ANNAN FÖRBANDSVÄRDERING.....	15
3.2.1.	<i>Inledning</i>	15
3.2.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	15
3.3.	PERSONALFÖRSÖRJNING.....	16
3.3.1.	<i>Inledning</i>	16
3.3.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	16
3.4.	UNDERRÄTTELSE- OCH SÄKERHETSTJÄNST.....	22
3.4.1.	<i>Inledning</i>	22
3.4.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	22
3.5.	FÖRSVARSMAKTENS LEDNINGSSYSTEM (FM LS)	23
3.5.1.	<i>Inledning</i>	23
3.5.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	24
3.6.	CYBERFÖRSVAR.....	26
3.6.1.	<i>Inledning</i>	26
3.6.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	26
3.7.	FÖRSVARSLAGSTIK	26
3.7.1.	<i>Inledning</i>	26
3.7.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	26
3.8.	INFRASTRUKTUR.....	27
3.8.1.	<i>Inledning</i>	27
3.8.2.	<i>Planerad verksamhet</i>	27
3.9.	INTERNATIONELLT SAMARBETE	28
3.9.1.	<i>Inledning</i>	28

3.9.2.	Planerad verksamhet.....	28
3.10.	KOMMUNIKATIONSTJÄNST	32
3.10.1.	Inledning	32
3.10.2.	Planerad verksamhet	32
3.11.	ARBETSMILJÖ	33
3.11.1.	Inledning	33
3.11.2.	Planerad verksamhet	33
3.12.	JÄMSTÄLLDHETS- OCH JÄMLIKHETSARBETE	35
3.12.1.	Inledning	35
3.12.2.	Planerad verksamhet	36
3.13.	MILITÄRT MARK-, SJÖ- OCH FLYGSÄKERHETSARBETE	38
3.13.1.	Inledning	38
3.13.2.	Planerad verksamhet	38
3.14.	TOTALFÖRSVAR.....	38
3.14.1.	Inledning	38
3.14.2.	Planerad verksamhet	38
3.15.	FÖRSVARSMAKTENS HÅLLBARHETSARBETE	40
3.15.1.	Inledning	40
3.15.2.	Planerad verksamhet	40
3.16.	FRIVILLIG FÖRSVARSVÄRSAMHET	42
3.16.1.	Inledning	42
3.16.2.	Planerad verksamhet	42

1. Inledning

Denna bilaga omfattar styrningar och uppdrag för verksamhetsgrenar och övrig verksamhet.

Plan för verksamhetsgrenar utgör styrning av organisation och verksamhet inom respektive verksamhetsgren. Kapitlet innehåller planerad verksamhet för respektive verksamhetsgren. Plan för övrig verksamhet beskriver den övriga verksamhet Försvarsmakten genomför. Planeringen utgår från pågående avvägning (AVB19).

2. Plan för verksamhetsgrenar

2.1. Verksamhetsgren 1 – Insatser

2.1.1. Inledning

Nationella operationer genomförs enligt särskilda direktiv eller som ingripanden inom ramen för grundoperationsplaneringen vid kränkningar mot Sveriges territorium samt ingripanden för att värna suveräna rättigheter och nationella intressen i vårt närområde i enlighet med internationell rätt. Nationella operationer genomförs även för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp.

Försvarsmakten deltar i internationella insatser enligt särskilda regeringsbeslut. Internationella insatser genomförs antingen som en väpnad insats (anslagspost 6.1:2.1) eller en övrig insats (anslagspost 6.1:2.2). Kostnader för att vidmaktålla den materiel som används i internationella insatser ska beräknas, redovisas och belasta respektive operation på anslaget 6.1:2. Det åligger de enheter där kostnaderna uppstår bidrar med kvalitetssäkrade underlag från respektive verksamhet.

2.1.2. Planerad verksamhet

2.1.2.1 Nationella insatser

Försvarsmakten ska årligen genomföra nationella operationer och förberedelser utgående från Försvarsmaktsorder Beredskap. Utöver de aktiverings- och mobiliseringsförberedelser som sker kontinuerligt på respektive ledningsnivå ska planerade nationella operationer reglerade i Grundoperationsplanen genomföras.

På samtliga ledningsnivåer ska nationell försvarsplanering genomföras, både förberedande planering och krisplanering, utgående från den inriktning som framgår i Försvarsplanen och enligt särskilda direktiv.

2.1.2.2 Internationella insatser

Allmänt

Nu aktuella ramar för anslaget gäller för 2020 och antas utgöra planeringsinriktning även för perioden därefter.

Antalet insatser där svensk personal är engagerade bör på sikt reduceras, huvudsakligen i syfte att koncentrera tillhörande stödfunktioner till färre operationsområden för ett mer rationellt nyttjande av disponibla resurser. Kritiska funktioner såsom uppföljning av säkerhetsläget, logistiskt stöd samt nationell ledning påverkar med nuvarande antal insatser Försvarsmakten negativt. Det totala antalet officerare i internationella insatser bör minska i syfte att minimera negativa nationella konsekvenser. Varje befattning ska nogt värderas innan beslut.

Väpnade insatser

Försvarsmaktens planering för de väpnade insatserna ska medge att efter beslut kunna förstärka insatsen vid ett försämrat säkerhetsläge. Nedanstående väpnade insatser är planerade för 2020. Ekonomiska ramar för respektive insats framgår av bilaga 1.

- Natos utbildnings- och rådgivningsinsats i Afghanistan, *Resolute Support Mission* (RSM)
En väpnad styrka om högst 50 personer till och med 31 december 2020. Bidraget ska främst bestå av rådgivare till de afghanska säkerhetsstyrkorna i norra Afghanistan samt i Kabul. Bidraget ska även inkludera stabsofficerare vid de staber som leder RSM i Kabul samt i Mazar-e-Sharif.
- Den FN-ledda insatsen Minusma i Mali
En väpnad styrka om 220 personer med placering i Gao till och med 31 december 2020. Bidraget ska vara stationerat i Minusmas östra sektor men kan emellertid användas i hela Minusmas insatsområde, bidraget omfattar även stabsofficerare vid relevanta staber. Parallellt med styrkebidraget i Gao ska det svenska bidraget också utgöras av en styrka för avvecklingen av det tidigare förbandsbidraget i Timbuktu.
- Den militära utbildningsinsatsen i Irak, *Operation Inherent Resolve* (OIR)
En väpnad styrka om högst 70 personer till och med 31 december 2020. Bidraget ska kunna verka vid koalitionen's samtliga baser i Irak där säkerheten så medger. Bidraget ska förutom rådgivare och utbildare även omfatta personal för skydd och bevakning vid koalitionen's baser samt stabsofficerare.

Övriga insatser

Nedanstående övriga insatser är planerade för 2020 och antas fortsätta i perioden därefter.

- EUTM Somalia
- EUTM Mali
- EUTM RCA
- EUNAVFOR Operation Atalanta
- EUNAVFOR MED Operation Sophia
- SSR EASF (Kenya)

- SSR Kosovo
- Övriga SSR-insatser

2.1.2.3 Internationella stabsbefattningar

Försvarsmakten planerar för att bemanna internationella staber i syfte att kunna bidra till koordinering av insatsverksamheten. Bemanningsbehoven varierar beroende på prioriteringar i insatsverksamheten. För närvarande uppgår volymen till ett trettiotal befattningar.

2.2. Verksamhetsgren 2 – Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap

2.2.1. Inledning

I enlighet med den enskilt viktigaste inriktningen under försvarsinriktningsperioden 2016 till och med 2020, som är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret så ökar krigsförbanden successivt sin förmåga att samverka med, erhålla stöd från och stödja det civila försvaret samt det övriga samhället.

2.2.2. Planerad verksamhet

2.2.2.1 Arméförband

Försvarsmakten fortsätter att prioritera utvecklingen av de två mekaniserade brigaderna med ingående brigadförband som exempelvis brigadluftvärn, lednings- och logistikförband. Försvarsmakten fortsätter utveckla stridsgrupp Gotland som krigsförband, bland annat genom att förstärka med luftvärnsförmåga.

Renovering och modifiering av stridsvagnar och stridsfordon, som är avgörande för arméförbandens förmåga till väpnad strid, fortsätter under perioden. Utvecklingen av luftvärnsförbanden fortsätter enligt plan och initial operativ förmåga uppnås med nya luftvärnssystem, robotsystem 98 och robotsystem 102 (MrLV).

Försvarsmakten slutför anskaffning av bataljonsartilleri till de fem mekaniserade bataljonerna. Ytterligare anskaffning av ammunition och reservdelar genomförs och omsättning av arméns ledningsmateriel fortsätter med ökad takt. Krigsförbanden utvecklas enligt krigsförbandsspecifikation.

2.2.2.2 Marinförband

Försvarsmakten vidmakthåller fyra ubåtar samt slutför halvtidsmodifiering på två ubåtar typ Gotland. Därutöver fortsätter byggnationen av två ubåtar typ Blekinge. Ett nytt signalspaningsfartyg levereras till Försvarsmakten i perioden och vidmakthållandeåtgärder inleds på HMS Belos. Livstidsförlängning av torped 62 inplaneras i perioden och torped 45 vidmakthålls. Därutöver vidmakthålls sjömins-systemet.

Försvarsmakten planerar för att en projektdefinitionsfas inleds i perioden för framtagandet av nästa generations ytstridsfartyg samtidigt som en projektdefinitionsfas för halvtidsmodifiering påbörjas för korvett typ Visby. Därtill slutförs de livstidsförlängande åtgärderna på två korvetter typ Göteborg (som därefter benämns korvett typ Gävle) för fortsatt tillgänglighet till mitten av 2020-talet.

Såväl halvtidsmodifiering av röjdykarfartyg typ Spårö som livstidsförlängning av minröjningsfartyg typ Koster påbörjas. Åtgärder och generalöversyn av HMS Trossö inplaneras. Försvarsmakten fortsätter att fokusera amfibiebataljonen mot sjöoperativ verksamhet där omsättning av sonar 618 inleds och anskaffning av ambulansutrustning till stridsbåt 90 påbörjas.

Krigsförbanden utvecklas enligt krigsförbandsspecifikation.

2.2.2.3 Flygvapenförband

Försvarsmakten fortsätter utvecklingen av JAS 39E och påbörjar en livstidsförlängning av Tp84 samtidigt som samtliga helikoptersystem vidmakthålls. Åtgärderna medför en fortsatt taktisk transportförmåga, med Tp84 och helikopter, samt återtagande av den sjöoperativa förmågan med helikopter 14.

Krigsförbanden utvecklas enligt krigsförbandsspecifikation.

2.2.2.4 Lednings- och underrättelseförband

Det är prioriterat att samordna och utveckla i brigadsystemet ingående funktioner inklusive ledning. Under produktionschefen samordnas detta av arméchefen. Brigadledningskompani, Brigadsambandskompani, Operativ sambandsbataljon och Operativ Ledningsbataljon utvecklas ur Ledningsbataljonen och Sambandsbataljonen som påbörjar avveckling i och med detta.

Förmåga till ledning av gemensamma operationer, både enskilt och tillsammans med annan part, utvecklas. Interoperabla ledningsstödsystem och metoder utgör här en viktig komponent.

Sensorkedjan vidmakthålls samtidigt som förberedelser för omsättning genomförs.

Förmågan till geografiskt-, meteorologiskt- och oceanografiskt informationsstöd anpassas efter Försvarsmaktens behov och till utvecklingen inom området.

Förmågan att genomföra alla typer av data- och nätverksoperationer samt incidenthantering förstärks.

Etablering av ett sammanhängande system för kompetensutveckling inom cyberområdet påbörjas. En cyberinriktad rekrytutbildning etableras och vidareutvecklas under 2019 och utbildning påbörjas under 2020. Försvarsmaktens cyberträningsanläggning etableras.

Förmågan att genomföra alla typer av data- och nätverksoperationer samt incidenthantering förstärks.

Etablering av ett sammanhängande system för kompetensutveckling inom cyberområdet fortsätter. Första grundutbildningsomgången av värnpliktiga cybersoldater rycker in under 2020. Etableringen av Försvarsmaktens cyberträningsanläggning fortsätter.

Krigsförbanden utvecklas enligt respektive krigsförbandsspecifikation.

2.2.2.5 Logistikförband

Delar av logistikfunktionens krigsförband utvecklas mot att kunna stödja förband i brigadstruktur och förband på operativ nivå.

Krigsförbanden utvecklas enligt krigsförbandsspecifikation.

2.2.2.6 Hemvärnsförband

Hemvärnsförbanden vidmakthålls fortsatt för nationella uppgifter som skydd och bevakning av skyddsvärda militära objekt och verksamheter samt samhällsviktig civil infrastruktur. Tillförsel av mängdmateriel till hemvärnsförbanden genomförs samordnat med övriga krigsförband. Personalförsörjning av hemvärnsförbanden ska ske genom utbildning samordnad med övriga delar i Försvarsmakten och genom rekrytering från övriga krigsförband när personal lämnar anställning i Försvarsmakten. Hemvärnsförbandens utbildningssystem (KFÖ, SÖB, SÖF, LTÖ, LÖ och KU) vidmakthålls.

Krigsförbanden utvecklas enligt krigsförbandsspecifikation.

2.3. Verksamhetsgren 3 – Utveckling

2.3.1. Inledning

Verksamhetsgrenen består av produktgrupperna forskning och utveckling samt materielutveckling.

Utveckling omfattar byggande och vidmakthållande av kunskap och kompetens för Försvarsmaktens utvecklingsbehov samt utveckling av materiel fram till beslut om att ta i bruk i krigsförbanden.

2.3.2. Planerad verksamhet

2.3.2.1 Forskning

Försvarsmaktens forskning syftar till att säkerställa tillgång till kommersiellt oberoende kunskap och kompetens. Försvarsmaktens forskning fokuseras inom områden där civilt driven forskning, helt eller till del, inte kan tillgodose Försvarsmaktens behov. Högst prioriterat bland dessa är forskningen inom integritetskritiska områden.

Planerad verksamhet beskrivs i Försvarets FoT-plan.¹

2.3.2.2 Teknikutveckling (FoT)

Försvarets teknikutveckling syftar till att bygga upp kunskap om nya möjliga tekniska lösningar inom av Försvarets prioriterade områden.

Planerad verksamhet beskrivs i Försvarets FoT-plan.²

2.3.2.3 Transferprogram FoT

Från och med 2018 är transferprogrammet återupptaget. Transferprogrammet fortsätter att utökas med fokus på att nyttiggöra utvecklad kunskap till operativ förmåga. Verksamhet bedrivs huvudsakligen inom rymd- och CBRN-området.

2.3.2.4 Studier och konceptutveckling

Studier och konceptutveckling planeras samordnat i en gemensam plan för Försvarets studier och konceptutveckling.

Planerad verksamhet beskrivs i Försvarets studie- och konceptutvecklingsplan.³

2.3.2.5 Övrig, myndighetsövergripande, FoU

Övriga aktiviteter inom forskning och utveckling som inte inryms i ovanstående produkter planeras inom koncerngemensam FoU.

Planerad verksamhet beskrivs i Försvarets plan för myndighetsövergripande FoU.⁴

2.3.3. Materielutveckling

Försvarets behov av materiel utgår från krav på operativ förmåga. Besluts- och planeringsunderlag för Försvarets förmågeutveckling ska tas fram av Försvarets med stöd av övriga försvarsmyndigheter. Detaljer avseende materielutvecklingen framgår i materielplanen.

2.4. Verksamhetsgren 4 – Övrig dimensionerande verksamhet

2.4.1. Inledning

Verksamhetsgrenen omfattar de specifika kostnader som uppstår i samband med genomförande av nedan beskrivna verksamhet.

¹ Försvarets plan för forskning och teknikutveckling 2018-2020, FM2016-23660:4 (H/C).

² Försvarets plan för forskning och teknikutveckling 2018-2020, FM2016-23660:4 (H/C).

³ Försvarets studie- och konceptutvecklingsplan 2018, FM2017-12900:1.

⁴ Plan för Försvarets koncernövergripande forskning och utveckling 2018, FM2017-13256:1.

2.4.2. Planerad verksamhet

2.4.2.1 ITÖ (Internationell militär test-, utbildnings- och övningsverksamhet i Sverige)

ITÖ är efterfrågestyrt och ska genomföras med full kostnadstäckning. Vid ITÖ där Försvarsmakten deltar med egna övande förband ska avgiften sättas så att minst Försvarsmaktens merkostnader för övriga deltagare täcks.

2.4.2.2 Avgiftsbelagd verksamhet enligt avgiftsförordningen (1992:191)

Denna produkt används i undantagsfall när det är svårt att knyta en extern intäkt till produkter inom produktgrupperna 01-11 och 13-14.

2.4.2.3 Avgiftsbelagd verksamhet enligt bemyndigande i RB

Denna produkt används i undantagsfall när det är svårt att knyta en extern intäkt till produkter inom produktgrupperna 01-11 och 13-14.

2.4.2.4 Suveränitetsstöd

Produkten utgörs av verksamheter som beskrivs i Försvarsmaktens arrangementsplaner för bilaterala samarbeten med Ukraina och Georgien. Efter bemyndigande av regeringen förhandlas respektive lands arrangementsplan fram. Exempel på verksamhet är stabssamtal, chefsbesök, deltagande i övnings- och utbildningsverksamhet samt förbandsutbyte.

2.4.2.5 Exportstöd och exportåtaganden

Försvarsmaktens kostnader ska belasta berörd industri eller myndighet med full kostnadstäckning, förutom i de fall där regeringen fattat beslut om undantag.⁵

2.4.2.6 Statsceremoniell verksamhet med traditionsvård

Statsceremoniell verksamhet

Militär personal svarar för bevakning av statschefens residens.⁶ Uppgiften utförs som högvakt omfattande vaktparad och högvaktsavlösning med paraderande trupp och militärmusik. Avdelad högvaktsstyrka utför bevakningsuppgifter i anslutning till Stockholms och Drottningholms slott.

Försvarsmakten ska medverka i statsceremonier och ställa paraderande trupp och militärmusik till förfogande⁷ vid statsbesök, mottagningar av främmande sändebud (audienser), riksmötets öppnande, nationaldagsfirandet i Stockholm, veteran dagen, händelser inom kungahuset, örlogsbesök, mottagning av stupade eller förölyckade under internationella insatser och när regeringen i övrigt så begär. Statsceremoniell verksamhet bör i första hand genomföras av värnpliktig personal och inte av anställd personal.

⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Försvarsmakten, regeringsbeslut 5 2019-12-19.

⁶ Bestämmelser för Försvarsmaktens personal, 9kap 1 § Förordning (1996:927)

⁷ Förordning (2007:126) med instruktion för Försvarsmakten, 3b §

Salut

Försvarsmakten ska avge salut.⁸ Detta ska ske från salutbatterierna i Bodens fästning, Norra Brännan, Skeppsholmen, Kungshall och Skansen Lejonet.

Försvarsmusik

Försvarsmusiken omfattar ledning och genomförande av militärmusik och utförs av en stor och en liten paradmusikkår, en beriden mässingsmusikkår, tillgängliga hemvärnsmusikkårer samt vid behov musikkår med avtal om musiksamverkan med Försvarsmakten. Försvarsmusik nyttjas inom ramen för den statsceremoniella verksamheten och vid förbandsvisa ceremonier.

Försvarsmusiken planeras och samordnas av Livgardet och nyttjas i följande prioritetsordning

- tjänstemusik och ensemblespel vid statsceremoniell verksamhet,
- tjänstemusik vid förbandsanknutna ceremonier,
- rekryterings-/ attraktionsfrämjande produktioner,
- övriga musikframträdanden vid förband,
- nationella och internationella musikframträdanden.

Försvarsmusik omfattar också att bevara och utveckla svenska militärmusikaliska traditioner, framtagning av marscher och signaler, vård av Försvarsmaktens musikarkiv och orkesterbibliotek, Försvarsmaktens musikeditioner (för nytryck och komplettering av tjänstemusik) samt dokumentation (genom skivproduktion och musikutgivning).

Traditionsvård

Traditionsvård omfattar bland annat utveckling och vård av förbandstraditioner, fälttecken, heraldik (vapen, emblem och tjänstetecken), traditionsrum, utmärkelser, statlig konst och stöd till kamratföreningar.

⁸ Förordning (1996:931) om salut.

2.4.2.7 Rustningskontroll

Sverige ska uppfylla åtaganden enligt ingångna internationella avtal. De viktigaste är OSSE:s uppförandekod, Wiendokumentet 2011, OSSE:s dokument om små och lätta vapen, fördraget om observationsflygningar, Ottawakonventionen, 1980 års vapenkonvention, Klusterkonventionen och FN:s kemvapenkonvention. Försvarsmakten ska även bidra till att uppfylla den regelbundna rapporterings-skyldigheten som framgår av respektive avtal.

Försvarsmakten ska med kort varsel kunna motta inspektioner, utvärderingar och observationsflygningar i Sverige, samt genomföra och delta i motsvarande aktiviteter utrikes. Försvarsmakten ska under vardera perioden 2022-2026 och 2027-2031 arrangera ett besök vid en flygbas och en annan militär inrättning samt i förekommande fall demonstrera eventuell ny materiel. (För perioden 2017-2021 genomfördes sådant åtagande 2019).

Försvarsmakten ska enligt separata regeringsuppdrag kunna hyra ut OS-100 till andra fördragsstater. Försvarsmakten ska lämna stöd till Regeringskansliet vid förhandlingar om nya avtal och konventioner samt utveckling av redan nu gällande avtal och konventioner.

Försvarsmakten ska bidra till att uppfylla den regelbundna rapporteringsskyldigheten som framgår av respektive avtal. Försvarsmakten bör delta aktivt i stödprojekt inom *Small Arms and Light Weapons/Stockpiles of Conventional Ammunition* (SALW/SCA) vilket kan ske såväl på bi- som multilateral basis.

2.5. Verksamhetsgren 5 – Fredsfrämjande verksamhet m.m.

2.5.1. Inledning

Målet med verksamheten är att främja internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, främst inom ramen för FN och EU, samt att ställa svensk personal till förfogande för insatser inom i första hand dessa organisationers regi. Andelen kvinnor i fredsfrämjande insatser ska öka och personal till chefsbefattningar och centrala tjänster prioriteras.

2.5.2. Planerad verksamhet

Inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ska verksamhet under 2020 genomföras inom ramen för projektet Pesco. Därutöver ska personal ställas till förfogande till EU-delegationer, framförallt i Ukraina och Kenya/Somalia.

Inom FN:s fredsbevarande insatser är nedanstående insatser planerade för 2020.

- UNTSO (FN:s insats i Mellanöstern)

- MONUSCO (FN:s insats i Demokratiska republiken Kongo) kommer att avslutas 2020-06-30.
- MINURSO (FN:s insats i Västsahara)
- UNMISS (FN:s insats i Sydsudan) kommer att avslutas 2020-06-30.
- UNMOGIP (FN:s mission i gränsområdet mellan Indien och Pakistan)
- NNSC (Neutrala nationernas övervakningskommission i Korea)
- UNMHA (FN:s insats i Jemen)

Därutöver genomförs annan insatsnära verksamhet i form av till exempel insatsförberedande utbildning, samverkan mellan myndigheter, bidrag till internationella organisationers policy- och metodutveckling samt utbildning i franska.

2.6. Verksamhetsgren 6 – Stöd till samhället

2.6.1. Inledning

Verksamheten som återfinns inom verksamhetsgrenen uppstår när den efterfrågas. Nedan beskrivs exempel på verksamhet.

2.6.2. Verksamhet

2.6.2.1 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Försvarmakten har avseende samhällets räddningstjänst inte någon egen myndighetsspecifik uppgift. Däremot finns en allmän skyldighet för statliga myndigheter att, på anmodan av en räddningsledare med personal och utrustning, delta i en räddningsinsats. Skyldigheten är beroende av att Försvarmakten har lämpliga resurser och att deltagandet inte allvarligt hindrar ordinarie verksamhet.

2.6.2.2 Förordning (2002:375) om Försvarmaktens stöd till civil verksamhet

Enligt förordningen får Försvarmakten lämna stöd till andra myndigheter m.fl. Det betyder att det är Försvarmakten själv som avgör om begärt stöd bör lämnas. Försvarmakten ska således före ett beslut om att stödja viss verksamhet ta hänsyn till sådana villkor och begränsningar som kan följa av de övriga bestämmelserna i förordningen. Dessutom måste hänsyn tas till vid varje tillfälle föreliggande faktiska omständigheter. Försvarmakten ska ta ut avgift för de merkostnader insatsen innebär.

2.6.2.3 Lag (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning

Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen får begära stöd av Försvarmakten om stödet behövs för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra terroristbrott och där ett ingripande kräver resurser varken Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen har tillgång till. En sådan hemställan om stöd ska, förutom i brådskande fall, medges av regeringen.

Försvarsmakten ska lämna stöd om det inte medför synnerliga hinder i ordinarie verksamhet. Försvarsmakten ska ta ut avgift för de merkostnader insatsen innebär.

2.6.2.4 Förordning (1982:756) om Försvarsmaktens ingripande vid kränkningar av Sveriges territorium under fred och neutralitet, m.m. (IKFN-förordning)

I verksamhet enligt IKFN-förordningen har Försvarsmakten dels getts egna verksamhetsuppgifter, till exempel att upptäcka och avvisa kränkningar, att skydda svenska fartyg och luftfartyg med mera, men även att vid behov biträda civila myndigheter vid ingripanden mot fartyg eller luftfartyg.

3. Plan för övrig verksamhet

3.1. Övningsverksamhet

3.1.1. Inledning

Övningsverksamheten ska vidmakthålla och utveckla Försvarsmaktens samlade operativa förmåga genom egna övningar, övningar inom totalförsvarets ram samt övningar tillsammans med andra länder och organisationer. De militärstrategiska, operativa och taktiska ledningsnivåerna ska utvecklas för att kunna leda nationella operationer koordinerat med andra länders eller organisationers operationer i närområdet.

Övningarnas mål ska därför tydliggöra Försvarsmaktens övergripande inriktning formulerad i FMSI. Ett klart samband mellan krigsförband, krigsförbandsmålsättningar (KFM), krigsförbandsspecifikationer (KFS) och de övningsmoment som krävs för att uppnå angiven förmåga ska eftersträvas.

Sveriges deltagande i det internationella samövningsmönstret ska fortsätta, med fokus på närområdet och med tyngdpunkt på flygvapen- och marinförbandens förmåga att verka tillsammans med andra. Tre områden står i särskilt fokus: gemensamma operationer, brigadförmågan inklusive ledning och logistik, den gemensamma sjömålsbekämpningen och det gemensamma luftförsvaret.

Jämställdhetsperspektiv ska tillämpas vid planering, genomförande och utvärdering av övningar. Övningarna ska planeras, genomföras och följas upp ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

3.1.2. Planerad verksamhet

Särskilt fokus ska ligga på att utveckla och öva militärstrategisk, operativ och taktisk ledning jämte regionala ledningar mot kravställd förmåga. Planeringen av denna övningsverksamhet ska ta sin utgångspunkt i behov, slutsatser och analyser från försvarsplaneringen. Övningsverksamheten ska även koordineras med grundoperationsplaneringen och mellan de olika ledningsnivåerna i syfte att öka

försvarsmaktens samlade förmåga till väpnad strid. En dimensionerande faktor är möjligheten att optimera nyttjande av personal och materiel.

Försvarsmaktens årliga strategiska inriktning av tränings- och övningsverksamheten (FM STÖP)⁹ syftar till att prioritera övningar av strategisk vikt och omfattar en planeringshorisont på fem år med detaljfokus på det första året i cykeln. FM STÖP rullas årligen inför Försvarsmaktens uppdragsplanering.

Förutsättningarna för att etablera en funktion för krigsspelsverksamhet för övning av militärstrategisk och operativ nivå utreds vidare.

Större övningar på taktisk nivå ska anpassas för uppbyggnad av organisationens förmåga. Övningsserier för vidmakthållande av förband/förbandsenheter ska utarbetas. Inriktning och tidpunkt för genomförande anpassas efter deltagande förbands förmåga, behov och planerade insatser. Hemvärnsförbanden ska inplaneras för ett ökat deltagande i den nationella övningsverksamheten.

I syfte att säkerställa en ensad utbildningsståndpunkt inför gemensam övningsverksamhet ska konceptet för träning och utbildning fortsatt utvecklas under perioden.

Försvarsmaktsövning AURORA planeras 2020 och 2025. Övningen ska genomföras i en hög konfliktnivå med krav på samordning mellan stridskrafterna. Planeringen ska ta sin utgångspunkt i slutsatser och analyser från försvarsplaneringen.

Försvarsmakten ska, i syfte att öka förmågan i att ge och ta emot stöd, delta i övningsverksamhet som leds av andra myndigheter, länder och organisationer.

Regionala staber tränas och övas mot uppsatta specifikationer. Civila samverkansmyndigheter ska inom ramen för planerat scenario beredas möjlighet att delta i Försvarsmaktens övningsverksamhet. Försvarsmakten ska under perioden beakta möjligheterna att delta i civil övningsverksamhet inom ramen för totalförsvar. Fokus för regionala staber ska utgöras av övningsverksamhet kopplad mot mobilisering och ledning av hemvärnsförband. År 2020 ska en totalförsvarsövning genomföras. Övningen planeras, genomförs och utvärderas gemensamt av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Mobiliserings- och beredskapsövningar vid samtliga krigsförband ska ha ökat fokus i perioden där logistiken utgör en särskilt viktig del. Repetitionsutbildning ska genomföras med regelbunden periodicitet i enlighet med förbandsomsättningsystemet.

Baserat på det finsk-svenska försvarssamarbetet och med ambitionen att utveckla förmågan till gemensamma operationer är inriktningen att under 2023 genomföra

⁹ 2019-10-30, FM2019-21152:1 FM årliga strategiska inriktning av tränings- och övningsverksamheten 2021 (STÖP21).

en gemensam FMÖ¹⁰ med deltagande ur båda länders samtliga stridskrafter. Det nordiska övningssamarbetet främjas genom deltagande i övningar inom ramen för Joint Expeditionary Force (JEF) samt fortsatta bi- och multinationella nordiska övningar.

Informationsutbytet mellan Sverige, Nato och partners behöver tränas och samövas. Detta möjliggörs genom utveckling av gemensamma metoder och härtill kopplade säkra och skyddade kommunikationsmöjligheter. Samarbetet inom cyberområdet främjas genom myndighets- och företagsgemensam övningsverksamhet. SAFE Cyber genomförs varje år med deltagande från myndigheter och företag som levererar tjänster och produkter till Försvarmakten.

3.2. Krigsorganisationsvärdering och annan förbandsvärdering

3.2.1. Inledning

Försvarmakten ska årligen genomföra en samlad krigsorganisationsvärdering av myndighetens förmåga att lösa tilldelade uppgifter. Värderingen utgår från den krigsförbandsvärdering som respektive krigsförband genomför.

Följande kriterier utgör grund för planering av värderingsverksamhet:

- I första hand ska förband anmälda för Nato eNRF (FFG) värderas enligt *Operational Capabilities Concept Evaluation & Feedback (OCC E&F)*, normalt sker detta året innan förbandet ställs i registret. I andra hand ska förband för övriga register värderas med inriktningen vart tredje år i mån av tillgängliga resurser.
- Värdering ska utgå från förbandskrav i krigsförbandsmålsättning. För värdering mot eNRF(FFG) och OCC Pool of Forces ska även målsättningar ur NATO Allied Forces Standards följas.
- Värdering enligt Natos metod OCC E&F nyttjas för förband som ställs i Natos styrkeregister med hög beredskap. Metoden är även applicerbar för nationell förmågevärdering och EU styrkeregister enligt EU styrdokument. Krigsförband som ej är avsedda för att samverka med internationella förband, såväl nationellt som internationellt, behöver inte värderas mot *Operational Capabilities Concept Evaluation & Feedback (OCC E&F)*.
- Krigsförbandsvärdering ska även kunna användas som uppföljningsinstrument för pågående förbandsuppbyggnad.

3.2.2. Planerad verksamhet

Försvarmakten ska under perioden värdera förband ur mark-, luft- och marin-stridskrafter i tillämpliga delar enligt OCC E&F nivå NEL 2.

¹⁰ Arbetsnamn ARCTIC AURORA.

Under perioden prioriteras evaluering och värdering som utvecklar och kvalitets-säkrar svenska bidrag till eNRF/FFG.

Värdering, och vid behov certifiering, inför intagande av beredskap, ny insats och rotation till pågående insats ska genomföras. Krigsförbanden genomför krigsförbandsvärdering mot kravställd nivå.

3.3. Personalförsörjning

3.3.1. Inledning

Det militära personalförsörjningssystemet är ett sammanhållet system där grundutbildning under värnplikt utgör basen för anställning av och avtal med såväl yrkesofficerare, reservofficerare, GSS/K, GSS/T som hemvärnssoldater. Ur ett kostnads- och kvalitetsperspektiv är ett flöde med individer från en tjänstgöringsform till en annan önskvärd.

Försvarsmaktens krigsförband ska vara personellt uppfyllda och övade år 2020.¹¹ Dessutom bygger Försvarsmakten upp förbands-, mobiliserings- och personalreserver bestående av framförallt totalförsvarspliktig personal. Detta sker utan att produktionen särskilt utökas för detta ändamål.

Krigsplacering av alla personalkategorier ska i första hand ske mot fastställda befattningar i krigsförband, i andra hand i mobiliserings- och förbandsreserver. Godkända grundutbildade ska senast krigsplaceras inom tre månader efter utryckning. Krigsplacerade som ersätts av nyutbildad ska krigsplaceras i mobiliserings- eller förbandsreserverna.

Försvarsmaktens organisatoriska personalbehov medför behov av en ökande produktionskapacitet avseende den årliga grundutbildningen. Från och med 2025 bör antalet inryckande till grundutbildning årligen uppgå till 8000.

3.3.2. Planerad verksamhet

3.3.2.1 Mål för rekrytering och anställning

Försvarsmaktens krigsorganisation är, tillsammans med behovet av yrkesofficerare vid andra myndigheter (YAM), styrande för myndighetens långsiktiga personalförsörjning. Med Försvarsmaktens organisation avses även mobiliseringsreserver. Därutöver kan totalförsvarspliktig personal krigsplaceras i förbandsreserven. Totalförsvarspliktiga som har genomfört grundutbildning men inte krigsplaceras, registreras i personalreserven.

Försvarsmaktens personalbehov per personalkategori redovisas i nedanstående tabell. Det redovisade behovet av personal omfattar behovet för Försvarsmaktens krigsorganisation, internationella insatser samt befattningar vid internationella

¹¹ Med personellt uppfyllt avses krigsplaceringsläget, det vill säga även innefattande totalförsvarspliktiga.

staber och inom exportstöd. Redovisningen nedan omfattar inte andra myndigheters behov av yrkesofficerskompetens vilket ska läggas till nedan redovisade siffror för att erhålla det totala behovet av yrkesofficerskompetens. Andra myndigheters behov av yrkesofficerskompetens redovisas under punkt ”Andra myndigheters behov av yrkesofficerskompetens”.

Tabell 1 Aktuella Personalbehov per personalkategori, utgående från fastställd organisation IO19.

GSS/K	GSS/T	Hemvärns-soldater	Avtal-spersonal	OFF/K	SO/K	OFF/T	SO/T	CVAT
6 850	10 900	16 600	5 100	3 700	5 800	750	2 450	8 300

För att långsiktigt vidmakthålla personalstrukturen planerar Försvarmakten för en årlig grund- respektive officersutbildning enligt tabellen nedan. Utöver officersaspiranter från programbunden utbildning behöver även återanställning av för-tidsavgången personal genomföras.

Tabell 2 Mål för årligt inryckande till officers- respektive grundutbildningar.

Mål för årligt inryckande till utbildningar	2019	2020	2021	2022	2023-2025
Officersutbildningarna (OFF/K)	190	190	250	250	250
Särskild officersutbildning	30	50	60	60	60
Specialistofficersutbildningarna (SO/K)	385	385	385	385	385
Reservofficersutbildningarna	100	100	100	100	100
Högre officersprogram 1	60	60	90	110	110
Högre officersprogram 2	-	-	-	-	30
Högre officersprogram 12	90	90	30	30	30
Högre specialistofficersutbildning	40	60	60	60	60
Grundutbildning av gruppbefäl, soldater och sjömän	4 400	5 000	5 000	5 000	5 000

Särskild officersutbildning är avsedd för elever som redan har en akademisk examen eller en yrkesutbildning i ett annat ämne än krigsvetenskap.

3.3.2.2 Personalläge och målsättningar

Kvantitativa mål avseende fördelning mellan kvinnor och män framgår under respektive personalkategori.¹² Målen som är beslutade 2016 och gäller till 2027 uppdateras inte årligen. Avseende in- och utflöde på utbildningar (OP, SOU och GU) ska mätning ske på årsbasis vid slutet av året. För andel kvinnor inom de

¹² Kvantitativa mål avseende fördelningen mellan kvinnor och män 2017-2027, FM2016-24839:1.

militära personalkategorierna sker mätning i slutet av den tidsperiod respektive kolumn avser, vilket förtydligas med att årtalet för vilket år mätning sker anges inom parentes efter måltalet. Inom CVAT sker mätning på årsbasis, då detta mål avser att behålla snarare än att öka.

Yrkesofficerare

Personalförsörjning av yrkesofficerare bygger på grundrekrytering till ett förband men att ett visst antal, normalt efter 10-15 år, lämnar det förband till vilket man har grundrekryterats och därefter tjänstgör huvuddelen av sin återstående anställning vid ej grundrekryterande förband. Ungefär 40 procent av organisationens officersbefattningar och 20 procent av organisationens specialistofficersbefattningar försörjs på detta sätt.

Försvarsmakten har det senaste året uppnått måltalet antagningar till officersutbildningen men på lång sikt bedöms de elevvolymerna som erfordras för att nå en uppfyllt organisation behöva utökas. Andelen kvinnor är fortfarande under jämställdhetsmålen och andelen vid grundläggande officersutbildningar är för låg. Detta ger en negativ effekt på målet att långsiktigt nå en kvantitativt mer jämställd organisation.

Målsättningarna för försörjning av yrkesofficerare omfattar att:

- Uppnå organisationens och andra myndigheters behov och därefter vidmakthålla detta över tid.
- Åstadkomma en fördelning mellan officerare och specialistofficerare enligt organisationens behov.
- Från grundrekryterande förband årligen omsätta i medeltal 200 yrkesofficerare mot officersbefattningar och 100 yrkesofficerare mot specialistofficersbefattningar vid ej grundrekryterande förband och andra myndigheter, varav i medeltal 50 mot officers- och 10 mot specialistofficersbefattningar vid Högkvarteret.
- Öka andelen kvinnor enligt nedanstående tabell.

(%)	Utgångsläge 2016	2018-2020	2021-2023	2024-2027
Andel kvinnor antagna till OP	14	20	25	30
Andel kvinnor OFF/K	5,7	6,8 (2020)	7,9 (2023)	9,4 (2027)
Andel kvinnor antagna till SOU	12*	20	25	30
Andel kvinnor SO/K	9,4	12 (2020)	14 (2023)	17 (2027)

* Anger genomsnittet för andel kvinnor på pågående SOU enligt årsredovisningen för 2016.

Civila arbetstagare

Jämfört med Försvarsmaktens behov råder på myndighetsnivå i stort balans mellan organisationens behov och avvägd personalekonomi samt antalet anställda civila arbetstagare. Inom vissa yrken och på vissa orter finns dock obalanser.

Andelen kvinnor är för närvarande över 36 procent. Därmed uppfyller kategorin inte definitionen för en kvantitativt jämställd organisation ($\geq 40\%$ av personalkategorin består av det underrepresenterade könet) sett till organisationen som helhet. Inom vissa delar av organisationen är fördelningen ännu tydligare obalanserad.

Målsättningarna för försörjning av civila arbetstagare omfattar att:

- Uppnå organisationens behov och därefter upprätthålla detta över tid.
- Nå en fördelning mellan män och kvinnor om lägst 40 procent av det underrepresenterade könet.
- Inom avdelningar och enheter eftersträva en balanserad könsfördelning.

GSS/K

Jämfört med Försvarsmaktens långsiktiga behov saknas cirka 1 000 kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän. Tillgängligheten är något lägre än så då en högre andel av GSS/K är tjänstlediga jämfört med andra personalkategorier.

Andelen kvinnor motsvarar inte fastställt jämställdhetsmål.

Målsättningarna för försörjning av GSS/K omfattar att:

- Uppnå organisationens behov och därefter upprätthålla detta över tiden.
- Öka andelen kvinnor enligt nedanstående tabell.

(%)	Utgångsläge 2016	2018-2020	2021-2023	2024-2027
Andel kvinnor antagna till GU	16*	20	25	30
Andel kvinnor slutfört GU	15*	20	25	30
Andel kvinnor GSS/K	11	14 (2020)	21 (2023)	25 (2027)

* Ett genomsnitt av utfallet för GMU i årsredovisningarna 2013-2015.

Reservofficerare

Försvarsmakten har fler reservofficerare anställda än antalet befattningar i organisationen som är kravsatta för tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Antalet krigsplacerade reservofficerare är för lågt sett till kravet på tillgänglighet och beredskap. För en del av reservofficerarna finns ett utbildningsbehov för att fullt ut matcha befattningarnas krav på kompetens.

I takt med att förtidsavgångna yrkesofficerare, med relevant utbildning och erfarenhet, anställs som reservofficerare samt att utbildning av reservofficerare sker mot större volymer kommer en omsättning av kompetens att ske successivt.

Särskilda medel har i perioden till och med 2021 avsatts för att årligen kompletteringsutbilda 200 reservofficerare. Försvarsmakten har valt att först krigsplacera individerna och samtidigt avgöra vilka som behöver genomföra vilken kompletteringsutbildning.

Målsättningarna för försörjning av reservofficerare omfattar att:

- Uppnå organisationens behov och därefter upprätthålla detta över tid.
- Erbjudna varje förtidsavgången yrkesofficer en reservofficersanställning, om inte särskilda skäl talar däremot.

GSS/T

Tillväxten av GSS/T har gått långsammare än planeringens hittills uppsatta mål. En stor del av nu anställda är rekryterade ur kategorin tidigare värnpliktsutbildade samtidigt som en alltför liten del hittills har valt denna anställningsform. Det eftersträvade flödet från GSS/K vars kontraktstid avslutas ökar nu dock alltmer.

Målsättningar för försörjning av GSS/T är att:

- Senast år 2020 ha anställt 5 500 GSS/T.
- Öka andelen kvinnor genom att minst 30 procent av de som genomför grundutbildning är kvinnor, enligt vad som omnämns avseende MGU under avsnittet om GSS/K samt enligt nedanstående tabell.

(%)	Utgångsläge 2016	2018-2020	2021-2023	2024-2027
Andel kvinnor GSS/T	11	14 (2020)	21 (2023)	25 (2027)

Hemvärnssoldater

Uppfyllnaden av hemvärnssoldater i hemvärnsförbanden är god. Den absoluta huvuddelen är rekryterad ur tidigare utbildningssystem, det vill säga med värnplikt som grund. Andelen som rekryteras genom ny grundutbildning är för låg för att medge långsiktig uppfyllnad samtidigt som det är för få avgångna GSS/K och GSS/T som tecknar ett hemvärnsavtal för att medge en långsiktig försörjning. För att inte konkurrera om de begränsade produktionsförutsättningarna bör försörjningen av hemvärnsförbanden långsiktigt till huvuddel baseras på ett flöde från GSS/K och GSS/T och till mindre del på nyutbildning av hemvärmän.

Målsättningarna för försörjning av hemvärnsmän omfattar att:

- Uppnå organisationens behov och därefter upprätthålla detta över tid.

Personal ur frivillorganisationerna

Personaluppfyllnad ur frivilliga försvarsorganisationer för hemvärnsförbandens behov har betydande brister. Möjligheten att bemanna befattningarna är avhängig frivilligorganisationernas utbildnings- och rekryteringskapacitet, Försvarsmaktens möjlighet att stödja, den enskildes vilja att skriva avtal med hemvärdet samt Försvarsmaktens möjligheter att omhänderta den färdigutbildade individen. Det genomförs nu ett antal åtgärder inom de olika faktorerna ovan vilket bedöms öka möjligheten att nå uppsatta måltal.

Målsättningarna för försörjning av personal ur frivilligorganisationerna omfattar att:

- Teckna avtal med frivilligpersonal motsvarande organisationens behov och därefter upprätthålla denna nivå över tid.

3.3.2.3 Andra myndigheters behov av yrkesofficerskompetens

Anställning av yrkesofficerare sker i vissa fall för att säkra tillgången på yrkesofficerskompetens mellan Försvarsmakten och andra myndigheter inom Försvarsdepartementets område¹³ vilket sker enligt förhandlingsprotokoll från den 12 december 2003 (tillägg från den 3 maj 2010).¹⁴ En tidsbegränsad anställning enligt detta avtal får endast träffas under förutsättning att anställningen avser en yrkesofficer som Försvarsmakten beviljat tjänstledighet under motsvarande tid.

Ett villkor för att kunna försörja andra myndigheter med yrkesofficerskompetens är att grunden för tidsbegränsad anställning av yrkesofficerare från Försvarsmakten vid andra myndigheter är bemanningsplanering genomförd av Försvarsmakten. Andra myndigheter insänder underlag avseende behov av bemanning av befattningar som kräver militär kompetens.

Tabell 3 Yrkesofficerare vid andra myndigheter – enligt avtal. Redovisade nivåer utgår inte från IO19, inklusive verksamhetsövergång, varför de kommer att förändras under våren 2019.

Myndighet/behov	2020-2032
FMV	140
FHS	106

¹³ Regeringskansliet, Försvarets materielverk, Försvarshögskolan, Fortifikationsverket, Förvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut, Inspektionen för strategiska produkter samt Totalförsvarets rekryteringsmyndighet.

¹⁴ 2003-12-12, dnr 0312-0704-Fe-41, Anställning av yrkesofficerare i vissa fall samt 2010-05-03, Anställning av yrkesofficerare i vissa fall – förtydligande av tillämpningsområde i förhandlingsprotokoll 2003-12-12 (dnr 0312-0704-Fe-41).

Myndighet/behov		2020-2032	
RK Fö		19	
RK UD		3	
FOI		5	
FORTV		3	
Totalt		276	

Utöver personal vid andra myndigheter enligt ovan beskrivet avtal finns övriga behov där yrkesofficerskompetens är nödvändig och där tjänstgöring sker på direkt överenskommelse mellan myndigheterna.

Tabell 4 Yrkesofficerare vid andra myndigheter – enligt överenskommelse.

Myndighet/behov		2020-2032	
Lantmäteriet		5	

Försvarsmakten har därutöver cirka 10 yrkesofficerare tidsbegränsat anställda vid Totalförsvarets rekryteringsmyndighet.

3.4. Underrättelse- och säkerhetstjänst

3.4.1. Inledning

Underrättelse- och säkerhetstjänsten ska leverera effekt som ger ökad operativ förmåga för Försvarsmakten enligt gällande inriktning och planer. Det innebär framtagning och delgivning av anpassade produkter som underlag för Försvarsmaktens förmågeutveckling, försvarsmaktsplanering, försvarsplanering samt insatser och operationer.

Underrättelse- och säkerhetstjänsten ska därutöver säkerställa att Försvarsmaktens säkerhetsskyddsvärden har rätt avvägt skydd och därmed förebygga och motverka att Försvarsmaktens skyddsvärden utsätts för hot eller åverkan.

Säkerhetsskyddsplanering ska genomföras löpande och systematiskt i alla verksamheter i Försvarsmakten, i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftningen¹⁵ och Försvarsmaktens föreskrifter (FFS 2019:2) om säkerhetsskydd.

3.4.2. Planerad verksamhet

I perioden förstärks arbetet med att säkerställa personalförsörjning av beslutad organisation inom underrättelse- och säkerhetstjänsten. Inriktningen för kompetensförsörjning av underrättelse- och säkerhetstjänst fastställs och implementeras i Försvarsmakten. Vidare sker en fortlöpande uppföljning av förnyade kompetensbehov baserat på underrättelse- och säkerhetstjänstens ökade integrering i Försvarsmaktens ledningsprocesser.

¹⁵ Säkerhetsskyddslagen (2018:585), säkerhetsskyddsförordningen (2018:658).

En ny metod för säkerhetsskyddsanalys implementeras i Försvarsmakten, med anledning av ny säkerhetsskyddslag. Analysmetoden ska användas i säkerhetsskyddsplaneringen, i hela myndigheten.

I perioden fortsätter införandet av ny gemensam underrättelse- och säkerhetsdoktrin, Doktrintillägg underrättelse- och säkerhetstjänst (DTLG 19). Det påbörjas en revidering av publikationsstruktur för underrättelse- och säkerhetspublikationer samt Svensk planerings- och ledningsmetod (SPL) utgående från den nya doktrinen. Baserat på doktrinen ska den gemensamma nomenklaturen för underrättelse- och säkerhetstjänst, Nomen undsäk, vidareutvecklas. Dessutom ska publikationer om främmande stridskrafter utvecklas i syfte att ge bättre underlag för utbildning om främmande stridskrafter och angriparkunskap.

I perioden genomförs förvaltning och utveckling av Must IT-system som stödjer försvarsunderrättelseverksamhet och militär underrättelse- och säkerhetstjänst. I detta ingår att fortsatt förstärka den operativa tillgängligheten. Betydande krav ställs på att informationshanteringen sker med hög säkerhet och att den kan anpassas efter verksamhetens och omvärldens föränderliga krav, inte minst inom stora data- och informationsmängder.

Must ska stärka sin roll som ett kompetenscentrum inom informationshantering och informationsteknik. Must ska bidra till utvecklingen av FMN.

Underrättelse- och säkerhetstjänstens planläggning för verksamhet i högre krisnivåer och krig fortsätter att utvecklas som en del i Försvarsmaktens försvarsplanering.

Den militära säkerhetstjänsten ska förbättra säkerhetsskyddet av materielsystem och verksamhet som är avgörande för Försvarsmaktens ökade operativa förmåga. Bearbetnings- och analysförmågan inom funktionen ska proaktivt anpassas med hänsyn till omvärlds- och samhällsutvecklingen samt utvecklingen inom teknik och informationshantering.

Utveckling av attityd och säkerhetsmedvetande ska fortsätta i syfte att minska informationsförluster och främmande underrättelsetjänsters möjligheter till inhämtning. Regelverk, styrningar och information ska fortlöpande anpassas. Under perioden prioriteras regelverkens anpassning mot ny säkerhetsskyddslag och -förordning.

Förmågan att indikera, klarlägga och vidta aktiva åtgärder för att motverka säkerhetshot ska fortsatt utvecklas i samtliga perspektiv: fred, kris och krig.

3.5. Försvarsmaktens ledningssystem (FMLS)

3.5.1. Inledning

Fokus ligger på att öka informationssäkerheten och återta en robust grundläggande ledningsförmåga vid krigsförbanden. Fortsatt arbete med riskreducerande

åtgärder och stärkt säkerhet ska prioriteras. Nuvarande ledningsstruktur, med försvarsgrensstaber och ny ledningsorganisation avser att stärka och anpassa Försvarsmaktens ledning för att verka i fred och i högre konfliktnivåer.

Utveckling och etablering av nya nätinfrastukturer och it-tjänster ska öka Försvarsmaktens ledningsförmåga. Nätinfrastrukturen är av vital strategisk betydelse för Försvarsmakten och bidrar till att säkert och robust informationsutbyte kan ske såväl internt som med extern aktör. Vidare är nätinfrastrukturen och systemutveckling av betydelse för att åstadkomma det informationsutbyte som är en avgörande del i Försvarsmaktens interoperabilitet.

3.5.2. Planerad verksamhet

3.5.2.1 Gemensamt

För att såväl öka robustheten i ledningssystem som att minska ledtiderna för åtgärder i ledningsstödsystem ska metoder, processer och verktyg för ledning, styrning, uppföljning av drift, underhåll och förvaltning vidareutvecklas. Vidare ska nätinfrastukturer och it-tjänster utvecklas, byggas ut och moderniseras för ökad kapacitet och robusthet och för att bättre motsvara de krav som ställs på Försvarsmaktens ledningsförmåga.

Nätinfrastrukturen med ingående it-tjänster samt gränssytor mot andra tekniska system, ska kontinuerligt anpassas och utvecklas för att över tid omhänderta tillämpbara delar av Försvarsmaktens behov av ledningsstöd. De it-tjänster som ingår i nätinfrastrukturen är flerfunktionella och ska nyttjas på strategisk, operativ och taktisk nivå inom hela konfliktsskalan.

Befintlig system- och tjänsteflora ska konsolideras och de arvsystem som inte längre är ändamålsenliga eller kostnadseffektiva ska avvecklas. Utvecklingen ska ske som ett gemensamt arbete mellan verksamhet och it där gemensam standard ska ligga till grund för utvecklingen. Alternativa modeller för drift och förvaltning av tjänster ska övervägas så att interna resurser kan nyttjas där de för Försvarsmakten gör mest nytta. Kontinuitetsplanering ska finnas i alla verksamheter.

Nya nätinfrastukturer och it-tjänster kommer med hög tillgänglighet i systemen med god samarbete samt hantering och distribution av information inom Försvarsmakten upp till och med kvalificerat hemligt (KH). För lednings- och informationsutbyte med övriga myndigheter samt internationellt, kommer hantering att vara möjlig upp till och med hemligt (H).

Försvarsmakten ska etablera en sammanhållen planering, uppföljning och redovisning av logistik, ekonomi och personal, förenkling av medarbetarnära administration och högre tillgänglighet till interna och externa informationsresurser och tjänster i enlighet med ÖB inriktningsbeslut.¹⁶ Realiseringen innebär att medarbetarnära plattformsoberoende tjänster utvecklas, SAP uppgraderas och flyttas

¹⁶ ÖB Inriktningsbeslut FM2017-14180:1

till infrastruktur för begränsat hemlig, SWEDI NII SK (FMAP) moderniseras vilket möjliggör konsumtion på bredden av internetnära tjänster.

Utveckling av informationsstrukturer krävs för att åstadkomma det informationsutbyte som är avgörande för Försvarets interoperabilitet. Fortsatt utveckling av ledningssystemen i enlighet med FMN ramverk gäller för delar av nationell och internationell verksamhet och genomförs inom ramen för Säkra Nät. Försvarets medverkan som Federated Mission Networking Affiliate fortsätter. Vidare ska Försvarets planera för fortsatt deltagande i övningsverksamhet, avseende lednings- och informationssystem, som bär mot förmåga till gemensamma operationer enskilt och tillsammans.¹⁷

Sensorkedjan ska vidmakthållas och tillgängligheten i bärarnäten säkerställas. Fortsatt vidmakthållande av FTN, FM IP-nät, FMLAN och Satkom ska ske avseende kapacitet, robusthet, tillförlitlighet, teknikutveckling, trafikstyrning och tjänster. Därutöver ska arbetet med riskreducerande åtgärder och stärkt säkerhet ske enligt löpande styrningar.

Försvarets fortsätter införandet av en integrerad och mjukvarubaserad infrastruktur för servrar och system. En försvarsmaktsgemensam referens- och testmiljö tas fram och införs.

Kryptosystem ska utvecklas och vidmakthållas för att tillgodose Försvarets och totalförsvarets behov. För att klara dagens behov i Försvarets samt de framtida ska utvecklingen och leveransen av nya kryptosystem ske snabbt. Inom ramen för Försvarets informationshantering ska strategi, styrning, roller och metoder konkretiseras och införas i de kommunikations- och utbildningsinsatser som genomförs. Kommunikation och utbildning inom informationshanteringsområdet är centralt för att skapa en ökad medvetenhet kring behovet av en effektiv informationshantering.

3.5.2.2 Säkerhet i Försvarets ledningssystem

Försvarets ledningsstödssystem ska hållas uppdaterade och konfigurerade för att möta kända sårbarheter och hot. För att åstadkomma detta ska processer och rutiner vid beställning av ny investering av mjukvaror ses över.

För att snabbare kunna identifiera och agera på avvikelser i normalbilden ska övervakning av ledningsstödsystem och informationsinfrastruktur utvecklas. Objekt i infrastrukturen ska utvecklas för att automatiskt kunna agera på kontroll- och styrmekanismer såsom taggning, prioritering- och säkerhetsinformation samt klassificering och mönster.

¹⁷ LEDS direktiv – Avseende ledningssystem utveckling i enlighet med Federated Mission Networking (FMN) ramverk, FM2018-9647:4

3.6. Cyberförsvar

3.6.1. Inledning

Regeringen konstaterade i Värnkraft att cyberdomänen är en av flera domäner där Försvarsmakten måste kunna agera och möta ett antagonistiskt hot. Försvarsmakten ska även klara av att bidra till totalförsvarets samlade cyberförsvar samt ansvara för totalförsvarets offensiva cyberförsvarsförmåga.

3.6.2. Planerad verksamhet

Försvarsmaktens cyberförsvar ska utformas och dimensioneras för att möta angrepp från de mest kvalificerade aktörerna. Funktionen ska kunna verka samordnat med övriga stridskrafter för att möta väpnat angrepp. Cyberförsvaret ska ha förmåga att upptäcka intrång, eller försök till intrång, samt incidenthantering i egna system, dels av förmågan att genomföra defensiva och offensiva operationer mot en kvalificerad motståndare. För att klara av att genomföra alla typer av dator- och nätverksoperationer och kunna samverka med andra myndigheter, partners och civila förstärks cyberförsvarsförmågan.

Försvarsmakten ska delta i etablerandet av det nationella cybersäkerhetscentret tillsammans med Försvarets radioanstalt (FRA), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Säkerhetspolisen (SÄPO). Centret ska samordna och förstärka myndigheternas förmågor att förebygga, upptäcka och hantera cyberangrepp och andra it-incidenter som riskerar att skada Sveriges säkerhet. Vidare ska centret höja den nationella förmågan genom samordnat agerande, informationsdelning och kunskapsöverföring.

3.7. Försvarslogistik

3.7.1. Inledning

Försvarsmaktens logistikbehov omfattar samtliga behov från grundberedskap och upp till och med krigstillstånd i Sverige. Det omfattar såväl krigsorganisationens specifika krav som de som medföljer rollen som förvaltningsmyndighet.

Logistikbehov från civila samhället tydliggörs inom ramen för utvecklingen av ett totalförsvarskoncept. Det civila samhällets förmåga till logistikstöd ska framgå i den planerade logistiken.

3.7.2. Planerad verksamhet

Prognostiserings- och analysförmågan ska fortsatt utvecklas som ett stöd för dimensionering av förband och dess uthållighet. Verktyget ska kunna användas på operativ- och taktisk nivå för prognostisering av resursförbrukning vid insats.

Utvecklingen av ett koncept för att omhänderta logistikens delar av värdlandsstöd (VLS) fortsätter. För att fortsatt utveckla interoperabilitet inom logistiken genomförs internationellt samarbete.

Utveckling av ett logistikkoncept som omhändertar helheten inom logistiken.

Försvarmakten ska, tillsammans med Försvarets materielverk, analysera, utveckla, leda och samordna arbetet med att ta fram former för avtal som kan tecknas för att inom ramen för försvarsförsörjningskonceptet kunna förbereda för och täcka Försvarmaktens behov från grundberedskap och upp till och med krigstillstånd i Sverige. Utvecklingen fullföljs avseende förmågan till omhändertagande av sjuka och skadade, inklusive masskadesituationer. Utvecklingssamarbetet samordnas med myndigheter och organisationer med ansvar för nationell förmåga inom katastrofmedicin, traumaomhändertagande och sjuktransport.

3.8. Infrastruktur

3.8.1. Inledning

Försvarmaktens tillgång till infrastruktur utgör en betydelsefull del av den nationella försvarsplaneringen och en viktig produktionsresurs. Beslut som kan påverka behov av infrastruktur ska omfatta en konsekvensanalys för infrastrukturområdet. Konsekvensanalysen ska minst klargöra om infrastrukturella behov uppstår med anledning av beslutet. Analysen utgör därefter en del för de fortsatta kostnadsberäkningarna för hela projektet.

All ny infrastruktur i det öppna beståndet ska analyseras och utformas med grund i Försvarmaktens arkitekturpolicy. Alla förändringar i det slutna beståndet ska baseras på respektive krigsförbands KFS/KFM eller för tekniska system såsom strategiska nät, sensorer etc. fastställda systemmålsättningar/TTEM.

Anskaffning och vidmakthållande av infrastruktur inom det öppna beståndet ska planeras, genomföras och följas upp ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt, främst avseende energieffektivisering och robust energiförsörjning.

Personal ska kompetensutvecklas i syfte att säkerställa fortifikatorisk systemkunskap på högre nivå.

3.8.2. Planerad verksamhet

Beslutade förändringar och arbete med de underlag för förändringar som bedöms krävas med anledning av kommande försvarsbeslut avseende mark, anläggningar och lokaler ska genomföras. Åtgärder som krävs för att uppfylla lagar och förordningar ska prioriteras.

Härvid ska:

- Plan för när objekt ska genomföras i tid med beaktande av kravsatt leveranstid upprättas i syfte att optimera nyttjandet av avdelade hyresramar och anslag, personalresursen och tid.
- Underlagsframtagning avseende infrastruktur för förändringar som bedöms krävas med anledning av kommande försvarsbeslut påbörjas tidigt.

- Underlag för behov av verksamhetsförändringar rörande den tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheten (vid ex vis skjutfält, flygflottiljer och flygplatser) tas fram tidigt då prövningsprocessen tar flera år.
- Underlagsframtagning avseende framtida behov av områden av riksintresse för totalförsvarets militära del och påverkansområde påbörjas tidigt.
- Plan för omsättning av sensorkedjan ska upprättas för att optimalt utnyttja tillgängliga produktionsresurser vid såväl FM som FORTV och FMV.
- Plan för att säkerställa FTN-nätets skydd och driftsäkerhet upprättas.
- Mark, anläggningar och lokaler som inte längre behövs för verksamhetens genomförande avvecklas.

3.9. Internationellt samarbete

3.9.1. Inledning

Samarbeten som ger bredd och djup med få länder och organisationer ska prioriteras framför samarbeten med många. Exempel på prioriterade internationella samarbeten¹⁸ är med Finland, USA, Storbritannien (inkl. *Joint Expeditionary Force*, JEF), Nato, EU, Nordefco, Tyskland (inklusive *Framework Nation Concept*, FNC) och Frankrike (inklusive *European Intervention Initiative*, EI2).

Försvarsmakten ska beredskapsställa personal för att med kort varsel kunna bemanna internationella befattningar i exempelvis EU, FN och Natos militära operationer.

3.9.2. Planerad verksamhet

3.9.2.1 Förenta nationerna

Försvarsmakten ska eftersträva en kontinuerlig närvaro av svenska stabsofficerare tjänstgörande vid FN-sekretariatet (*Department for Peace Operations*, DPO) i New York. Deltagandet med väpnad styrka i MINUSMA ska ses som långsiktigt. Försvarsmakten ska verka för att andelen kvinnor i FN-insatser ska öka, inklusive på beslutsfattande nivåer. Försvarsmakten ska även verka för att delta i FN-insatser med högre chefer, bl.a. genom anordnande av *Senior Mission Leaderkurs*.

3.9.2.2 Europeiska unionen

Försvarsmakten ska fortsatt bidra med förband och andra militära resurser såsom stabsofficerare, utbildare, experter och förbindelseofficerare till EU-ledda insatser. Försvarsmakten ska beredskapsställa personal för att med kort varsel kunna

¹⁸ Prioriteringsordning är Finland, USA, Storbritannien och därefter Nato som en grundplattform för att nå interoperabla förmågor. Därefter kommer övriga samarbeten Nordefco, Tyskland, Frankrike osv.

bemanna befattningar i EU:s militära ledningskedja vid nystartade EU-ledda militära operationer. Åtagandet omfattar under beredskapstiden även utbildning och deltagande i övningar för utsedd personal.

Den förmågeutvecklande dimensionen av samarbetet inom EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik, exempelvis Permanent Structured Cooperation, (Pesco) ska stärkas ytterligare. Försvarsmakten ska avdela stabsresurser för deltagande/observatörskap i de Pesco-projekt som framgår av bilaga till regleringsbrev 2020.¹⁹ Försvarsmakten ska fortsatt vara drivande för att tillsammans med relevanta myndigheter (FMV och FOI), verka för att EDF på sikt utvecklas till att utgöra en naturlig del av svensk militär förmågeutveckling.

3.9.2.3 Nato och Partnerskap för Fred

Försvarsmakten ska harmonisera förmågeutveckling gentemot Nato utveckling genom fokusering på träning och utbildning, ökad övningsverksamhet, översyn av doktriner och processer samt bättre användning av modern teknologi i syfte att utveckla interoperabilitet och tillgänglighet. PARP och där ingående partnerskapsmål syftar till att öka Försvarsmaktens operativa förmåga och interoperabilitet. Försvarsmakten ska fortsätta att utveckla förmågan till att ge och ta emot stöd till annan nation eller organisation under fred, kris eller krig, så kallat värdlandsstöd (VLS).

3.9.2.4 Nordefco

Försvarsmakten ska utveckla:

- Arbetet med gemensam förmågeutveckling och materielanskaffning prioriteras.
- Implementering av Nordefco-projekt bedrivs i Försvarsmaktens linjeorganisation genom deltagande i Nordefcos samarbetsområden (COPA CAPA, COPA ARMA, COPA HR&E, COPA TEX och COPA OPS,).

Särskilda utvecklingsprojekt:

- Utvecklingen av luftövervakningssamarbetet (NORECAS) ska fortsätta i enlighet med överenskommets samförståndsavtal (MoU) och politiska beslut.
- Övningsarbetet mellan flygstridskrafterna fördjupas ytterligare genom att de nordiska länderna tillsammans med USA stegvis utvecklar *Arctic Challenge Exercise (ACE)*.
- Implementering av procedurer och regelverk för förenkling av tillträde ska genomföras (*Easy Access*).

¹⁹ Försvarsmakten deltar i Pesco-projekten Military Mobility, European Medical Command samt EU Collaborative Warfare Capabilities. Försvarsmakten är observatör i projekten Maritime Autonomous Systems for Mine Countermeasures, Network of Logistic Hubs in Europe and Support to Operations och EU Beyond Line of Sight Land Battlefield Missile Systems.

3.9.2.5 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Sverige ska uppfylla samtliga åtaganden som följer med medlemskapet i OSSE. Inom ramen för Wiendokumentet 2011 ska Försvarsmakten årligen vara beredd att ta emot inkommande verifikationsbesök samt kunna genomföra upp till fem egna verifikationsbesök. Vad gäller Fördraget om observationsflygningar ska Försvarsmakten kunna ta emot utländska observationsflygningar samt genomföra observationsflygningar över annan signatärstat. Under 2021 kommer Sverige att vara ordförande i OSSE varvid ett förbredande arbete ska inledas under 2020.

3.9.2.6 Säkerhetssektorreform

Stödet ska genomföras i enlighet med de årliga regeringsbeslut som fattas för varje enskilt SSR-stödområde.

3.9.2.7 Norra gruppen

Försvarsmakten ska under 2020 stå värd för Northern Group Vice Chiefs of Defence Conference.

3.9.2.8 Bilateral samarbeten

Svensk-finskt samarbete

Försvarsmakten ska fördjupa försvarssamarbetet med Finland i enlighet med beslutat Militärstrategiskt koncept, Operativt koncept samt försvarsmaktsgemensam Implementeringsplan²⁰ och fastställt LEDSDirektiv²¹.

Försvarsmakten ska i enlighet med regeringsbeslut möjliggöra bilateralt luftlägesutbyte med Finland. I enlighet med givna regeringsbeslut och identifierade informationsutbytesbehov ska säkra kommunikationslösningar succesivt upprättas i syfte att realisera det fördjupade försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland.

Svensk-danskt samarbete

I syfte att öka den operativa effekten inom ramen för flyg- och marinverksamhet i fredstid, ska Försvarsmakten utveckla samarbetet med Danmark enligt gällande samförståndsavtal (MoU) och stegvisa regeringsbeslut. Försvarsmakten ska påbörja arbete med avtal för fördjupat marint samarbete i enlighet med regeringsbeslut.

Svensk-norskt samarbete

²⁰ FI-SE Implementeringsplan 2017-2019, FM2017-2130:1 (H/R).

²¹ LEDSDirektiv avseende fördjupat försvarssamarbete med Finland, FM2016-1:71.

Försvarsmaktens samarbete med Norge ska fortsätta att utvecklas inom ramen för bi- och multilateral utbildnings- och övningsverksamhet, förmågeskapande projekt samt inom det nordiska försvarssamarbetet Nordefco.

Svensk-amerikanskt samarbete

Försvarsmakten ska verka för att fördjupa det militära samarbetet med USA i enlighet med det Statment of Intent som undertecknades mellan Sverige och USA 2016, där även LEDS Direktivet avseende fördjupat försvarssamarbete med USA (FM2018-16860:1) utgör en styrning. Samarbetet med USA ska fortsatt implementeras på bredden, på samtliga ledningsnivåer och inom samtliga försvarsgrenar, och ta sin utgångspunkt i de operativa behoven. Amerikanskt deltagande ska ske i flygaktiviteter på bilateral eller multilateral basis, exempelvis Cross Border Training (CBT) och Arctic Challenge Exercise (ACE), i försvarsmaktsövningar samt liknande övningar.

Försvarsmiljösamarbetet med USA ska, främst genom informationsutbyte och inom miljöutbildning, fortsätta enligt gällande avtal.[1]

Svensk-brittiskt samarbete

Försvarsmakten ska fortsatt fördjupa det militära samarbetet med Storbritannien (inkl. Joint Expeditionary Force, JEF). Samarbetet inom JEF ska bedrivas i tre huvudsakliga områden: operationer, övningar och förmågeutveckling. Försvarsmakten ska under 2020 stå värd för JEF försvarschefskonferens. Sverige har initierat ett arbete med att genomföra operativa studier under våren 2020 där Sverige ska stödja Storbritannien med personal för de två studier som berör närområdet. Samarbete inom ramen för Future Combat Air System (FCAS) ska genomföras i enlighet med ställda uppdrag och direktiv.

Övriga samarbeten

Försvarsmakten ska öka ambitionsnivån i samarbetet med Frankrike (bl.a. m.a.a. European Intervention Initiative) och Tyskland. Inom det Tyskland-ledda (inkl. Framework Nation Concept (FNC) ska försvarsmakten avdela resurser för deltagande enligt beslut vid "FNC High Level Group" i Berlin den 21 maj 2022, vidare ska bl.a. möjlighet till bemanning av Baltic Maritime Component Command i Rostock, inom ramen för Framework Nation Concept, fortsatt analyseras. Erfarenhetsutbyte mellan staber på högkvarternivå, stabskurser inklusive genter i Sverige och erfarenhetsutbyte inom fältarbetstjänst, FN och EU operationer, samt uppträdande i bergsmiljö ska genomföras tillsammans med Georgien.

[1] Agreement Between The Department of Defense of United States of America and The Swedish Armed Forces for Cooperation on Environmental protection in Defense matters.

[2] Försvarsmakten deltar i FNC Standing up larger formations: Multinational Medical Coordination Centre (MMCC). Försvarsmakten är observatör i projekten Baltic Maritime Component Command (BMCC), Command and Control/Support CBRN, AMD subcluster Short Range Air Defence och Effects Naval Mine Warfare.

Försvarsmakten ska delta inom ramen för Kanadas *Operation Unifier* i Ukraina.

3.10. Kommunikationstjänst

3.10.1. Inledning

Ett viktigt uppdrag för Försvarsmakten är att kommunicera den verksamhet myndigheten genomför självständigt och tillsammans med andra i linje med Sveriges säkerhetspolitiska mål. Det gör Försvarsmakten främst genom att aktivt bidra till den försvars- och säkerhetspolitiska debatten.

Försvarsmaktens kommunikationstjänst ska utvecklas till att ses som, och utgöra ett medel för att uppnå militärstrategiska mål. Som en grund för utvecklingsarbetet etableras och implementeras en militärstrategisk kommunikationsprocess (MilStratKom) där kommunikationstjänst och informationsoperationer samordnas och koordineras genom alla ledningsnivåer med gemensamma mål och syften.

Utifrån Försvarsmaktens övergripande mål är följande mål fastställda för kommunikationstjänsten:

- upplevd ökad och trovärdig militär förmåga,
- ökad stolthet och ökat förtroende internt,
- ökad kunskap, ökat förtroende och fortsatt hög relevans externt.

3.10.2. Planerad verksamhet

För att nå ökad effekt kommer följande kommunikationsområden att prioriteras:

- Internt: Genom internkommunikation bidra till att stärka organisationskulturen så att alla medarbetare känner sig inkluderade i den militära förmågan.
- Externt: Förankra Försvarsmaktens roll i Sverige och tydliggöra internationella samarbeten, främst med Finland.
- Externt: Synliggöra Försvarsmaktens beredskaps-, insats-, och övningsverksamhet.

I syfte att stärka kommunikationstjänsten är följande utvecklingsområden prioriterade:

- Försvarsmaktens kommunikationstjänst utvecklas till att ha förmåga att verka över hela konfliktskalan fred, kris och krig.
- Internkommunikationen utvecklas och anpassas för en verksamhet i förändring.
Organisation och bemanning utvecklas för att möjliggöra funktionsutvecklingen.

Inom ramen för kommunikationsplaneringen 2020 finns prioriterade aktiviteter framtagna med syfte att bära budskapen till utvalda målgrupper inför nytt för-

svarsbeslut 2020. Fokus är att lyfta fram Försvarens roll, verksamhet och behov av tillväxt över tid lyftas.

3.11. Arbetsmiljö

3.11.1. Inledning

Det systematiska arbetsmiljö- samt jämställdhets- och jämlikhetsarbetet ska ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Det ska omfatta alla fysiska, organisatoriska och sociala förhållanden som har betydelse för hälsa och säkerhet och det ska finnas rutiner som beskriver hur det arbetet ska genomföras. Den organisatoriska, sociala och fysiska arbetsmiljön i Försvarens makt ska skapa förutsättningar för att personalen inte utsätts för ohälsa och olycksfall samt ge de anställda ett positivt utbyte i form av ett meningsfullt arbetsinnehåll, arbetstillfredsställelse, gemenskap och personlig utveckling. Särskild vikt ska läggas vid det främjande och förebyggande arbetet inom ramen för planeringsperioden med anledning av tillväxt samt utveckling av systemet för uppföljning av området.

3.11.2. Planerad verksamhet

Alla stridskrafter, försvarsgrenar, organisationsenheter och chefer ska bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete, jämställdhets- och jämlikhetsarbete samt militärt mark- sjö- och flygsäkerhetsarbete. I perioden till och med 2021 ska arbetet utvecklas inom följande områden:

- Vid utveckling och anskaffning av materielsystem och IT-system ska ökad hänsyn tas till människors fysiska och psykiska förutsättningar samt verksamhetens behov av att kunna vidta riskreducerande åtgärder. Åtterrapporing sker enligt LEDES direktiv åtterrapporing verksamhet 2020 (4.3)

3.11.2.1 Central systemsyn och utveckling av rutiner på lokal nivå

- Beskrivning av central systemsyn (i förhållande till det systematiska arbetsmiljöarbetet samt dess koppling till skyddsorganisationerna) avseende riktlinjer för samt användningen av avvikelshanteringssystemet ska utvecklas och ställas i relation till nytt samverkansavtal.
- Utveckling och beskrivning av systemsyn ska stärka central ledning och lokala organisationsenheter att analysera och bearbeta aggregerade värden ur avvikelshanteringssystemet avseende iakttagelser, tillbud, olyckor och ohälsa för att uppnå bättre förmåga att förebygga ohälsa och olycksfall i det arbete medarbetarna genomför.
- Lokala rutiner och tydligare ansvarsroller ska utvecklas och implementeras i förhållande till detta dels på försvarsgrensnivå, dels på lokal nivå.
- Det fackmässiga stödet till organisationsenheterna ska samordnas och utvecklas. Systematiken för egenkontrollen ska utvecklas i nära koppling till utvecklad användning av avvikelshanteringssystemet. Samordning av

egenkontrollen av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska kunna utgöra samordnat underlag vid inspektioner.

- Förtydliga i roller, ansvar, uppgifter, resultat och prioriteringar, både centralt och lokalt. Utvecklingen ska lägga fokus på chefens helhetsansvar i egenskap av arbetsgivare och det medföljande ansvaret för medarbetarnas arbetsmiljö. En sammanhållen systematik i arbetsmiljöarbetet ska utvecklas så att entydighet samt samordningsvinster maximeras i förhållande till Arbetsmiljölagens krav.
- Fortsatt vidareutveckling och anpassning av regelverken inom markverksamheten i förhållande till anpassad fördelning av ansvar, mandat, uppgifter och roller med hänsyn till nytt personalförsörjningssystem.
- Vidareutveckling, ytterligare kvalitetssäkring samt anpassning och samordning av regelverk inom flygsäkerheten såväl nationellt som internationellt fortsätter.
- Den väpnade striden integreras i tillämpningsföreskrifterna inom sjösäkerhetssystemet.

3.11.2.2 Säkerhetskultur

- Det systematiska arbetsmiljöarbetet med dess rutiner för omhändertagande av iakttagelser, tillbud, olyckor och ohälsa ska utvecklas på ett sådant sätt att den lokala säkerhetskulturen stärks. Rutinerna ska bygga på att chefens ansvar för sina delegerade arbetsmiljöuppgifter alltid i första hand omhändertas inom chefens berörda skyddsområde. När chef ej har tillräckliga resurser eller mandat för att genomföra nödvändig åtgärd ska uppgiften lyftas i linjeorganisation eller till lokal organisationsenhets skyddskommitté. Om en åtgärd inte kan genomföras direkt ska den registreras i avvikelshanteringssystemet.
- Ökat fokus ska läggas på medarbetarnas delaktighet i riskinventering²³, riskanalys samt egenkontrollen av det systematiska arbetsmiljöarbetet i det egna skyddsområdet på ett sådant sätt att en kontinuerlig lärande process blir etablerad.
- Utveckling av central systemsyn, rutiner och arbetsformer för att vidareutveckla skyddsorganisationens arbete och delaktighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utvecklingen ska ske i relation till nytt samverkansavtal. Lokala rutiner ska utvecklas och implementeras i förhållande till detta.
- Utveckling av sammanhållen systematik och entydighet ska stödja att genomförd egenkontroll av arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet stärks via integrering i ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Detta avser även egenkontroll avseende organisatorisk och social arbetsmiljö där värdegrund samt jämställdhets- och jämlikhetsarbete ingår.

3.11.2.3 Kunskap

Senast 2020 ska:

²³ Riskinventering avser även undersökning av risker för diskriminering.

- samtliga chefer och medarbetare ha genomfört Försvarmaktens digitala utbildning Personskaderapportering,
- samtliga chefer och medarbetare ha genomfört Försvarmaktens digitala utbildning Avvikelsehantering i PRIO,
- samtliga skyddsombud genomfört Försvarmaktens skyddsombudsutbildning eller på annat sätt erhållit samma kompetens.

3.12. Jämställdhets- och jämlikhetsarbete

3.12.1. Inledning

Försvarmaktens huvudbudskap för jämställdhet:

Relevant, trovärdig och attraktiv arbetsgivare och arbetsplats.

Försvarmakten ska vara en relevant, trovärdig och attraktiv arbetsgivare och arbetsplats. För att vara en relevant, trovärdig och attraktiv arbetsgivare och arbetsplats krävs en bra värdegrund och arbetsmiljö. Vår kompetensförsörjning ska basera sig på relevanta krav avseende kunskaper och färdigheter för att lösa våra uppgifter, inte på att göra skillnad på folk och folk. Vi vill attrahera de mest lämpade männen och kvinnorna att söka sig till Försvarmakten för att kunna rekrytera de mest lämpade soldaterna och sjömännen och bygga en så bra och professionell organisation som möjligt. Med de mest lämpade för att bidra till försvaret av Sverige menar Försvarmakten är de vars kompetensprofil bäst motsvarar befattningens kravprofil. De mest lämpade återfinns i hela befolkningen och i hela rekryteringsbasen. Arbetslag där vi tillåts vara och tänka olika ger oss fler perspektiv, och minskar risken för ett beslutsfattande som är förutsägbart eller likriktat. En god arbetsmiljö där vi följer värdegrunden, gör också att medarbetare trivs och presterar bättre vilket i förlängningen bidrar till bättre förutsättningar för operativ förmåga – inklusive förmåga till väpnad strid. En jämställd Försvarmakt bidrar därmed till att öka den operativa förmågan. Med det är jämställdhet en operativ fråga.

3.12.1.1 Jämställdhet och stöd från samhället/samhällsförankring

Ett jämställt och inkluderande försvar bidrar till förutsättningar att bygga folkförankring i hela befolkningen.

Vi vill vara hela Sveriges försvar, och att befolkningen ska känna tillit till Försvarmakten och vår verksamhet. Vi behöver allmänhetens stöd, och därför är det viktigt att vi förstås som en relevant och trovärdig myndighet som bedriver ett relevant och viktigt arbete. Det har både att göra med vår personalsammansättning, och vårt arbetssätt. Ett jämställt och inkluderande försvar bidrar till att göra Försvarmakten relevant för så många som möjligt. På så sätt kan vi bygga bred folkförankring och försvarsvilja.

3.12.1.2 Jämställdhetsperspektiv i militära operationer

Försvarsmakten ska ha förmåga att i operationsplanering ta hänsyn till civilbefolkningen – bestående av kvinnor, män, flickor och pojkar. Med fördjupad civillägesbedömning åsyftas att civilbefolkningen synliggörs i alla led av konfliktskalan - i planering, genomförande och uppföljning som berör civilläget. Det innebär bland annat att ha förmåga att genom konsekvens-/riskanalys, inom ramen för militära bedömandemallar, kunna tydliggöra och vid beslut, ta i beaktande hur militära operationer påverkar och påverkas av civilbefolkningen. Detta sker i samverkan med civila aktörer vid internationell insats och inom ramen för totalförsvarets aktörer nationellt.

Försvarsmakten innehar tre centrala uppdrag från regeringen inom området jämställdhet och jämlikhet:

- Jämställdhetsintegrering - att integrera jämställdhetsperspektiv i ordinarie berednings- och beslutsprocesser. Detta sker vanligtvis genom att beslutsunderlag innefattar en jämställdhetsanalys och att det är tydligt för beslutsfattande chef vilka eventuella konsekvenser, positiva eller negativa, beslutet får på jämställdhet.
- Likabehandling – förebyggande och främjande arbete mot diskriminering. Arbetet ska ske fortlöpande enligt processen undersök – analysera – åtgärda – följ upp inom lagens utpekade områden samt utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Vidare ska lönekartläggning genomföras årligen samt ärenden gällande ovälkommet beteende hanteras i enlighet med Försvarsmaktens riktlinje.
- Öka andelen kvinnor på alla nivåer, i linje med myndighetens kvantitativa mål för andelen kvinnor.

3.12.2. Planerad verksamhet

Alla organisationsenheter ska bedriva ett fortlöpande och systematiskt arbete med jämställdhetsintegrering, jämställdhets- och jämlikhetsarbete samt att öka andelen kvinnor.

Försvarsmaktens förmåga att omhänderta fall av kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska på ett enhetligt sätt öka. Syftet är att minska förekomsten av den här typen av kränkningar.

Senast 2020:

1. Integrering av jämställdhetsperspektiv

- Identifiera relevanta processer där arbetssteg för integrering av jämställdhetsperspektiv (jämställdhetsanalys) behöver integreras i arbetssätten för att bidra till att verksamheten löpande identifierar förändringsbehov samt utvecklingsåtgärder. Detta gäller processer som ligger inom berörd chefs mandat.

- Identifiera vilka förutsättningar som finns, saknas eller behöver skapas för att kunna arbeta vidare med att integrera jämställdhetsperspektiv i relevanta processer.

2. Förebyggande arbete (aktiva åtgärder) enligt Diskrimineringslagen:

Nödvändiga anpassningar enligt ändringar i Diskrimineringslagen (2008:567) ska genomföras.

- Utveckla ett fortlöpande arbetssätt enligt processen undersök – analysera – åtgärda – följ upp.
- Dokumentera det fortlöpande arbetet i processens samtliga steg.
- Genomför och dokumentera, inom ramen för processen ovan, arbetet med att öka andelen kvinnor.

3. Återrapportering ska innefatta:

- Vilka undersökningar som har genomförts (Exempelvis FM VIND, skydds rond)
- Vilka analyser som gjorts baserat på undersökningarna (orsakerna bakom de risker och hinder som uppdagats)
- Vilka förebyggande och främjande åtgärder som vidtagits i relation till identifierade risker/utmaningar
- Hur åtgärderna följts upp (uppföljning och utvärdering av undersökningen, analysen och åtgärderna, som används i nästa års cykel av arbetet med aktiva åtgärder)
- Hur underlaget har samverkats enligt samverkansavtal

4. Rutiner avseende hantering av ovälkommet beteende:

- Samtliga OrgE har säkerställt att tidigare lokala rutiner för hantering av ovälkommet beteende utgår, samt att anpassning av arbetsrutiner skett till nya FM-gemensamma rutiner.

Senast 2021:

1. Integrering av jämställdhetsperspektiv

- Välj ut de viktigaste berednings- och beslutsprocesserna samt utveckla de förutsättningar som krävs för att integrera jämställdhetsperspektiv (jämställdhetsanalys i beslutsunderlag).

2. Förebyggande arbete (aktiva åtgärder) enligt Diskrimineringslagen.

- Det förebyggande arbetet mot diskriminering ska ske inom lagens utpekade områden (arbetsförhållanden, löner och anställningsvillkor, rekryte-

ring och befordran, kompetensutveckling och utbildning samt möjligheten att förena arbete med föräldraskap).

- Undersökning ska ske utifrån samtliga diskrimineringsgrunder (kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk bakgrund, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning samt ålder).

3.13. Militärt mark-, sjö- och flygsäkerhetsarbete

3.13.1. Inledning

Tillsynsarbetet av militärt mark-, sjö- och flygsäkerhet omfattar tillsyner, kontroller och inspektioner för att säkerställa att verksamheten utförs enligt lagar och förordningar. En viktig del av uppdraget är stödja det förebyggande säkerhetsarbetet och utredningar av allvarliga olyckor eller tillbud.

3.13.2. Planerad verksamhet

Inspektioner och tillsyner ska under planeringsperioden särskilt följa upp förbandens egenkontroll samt om efterlevnad av kraven inom ramen för brandskydds- och elsäkerhetsarbetet utvecklas med anledning av tillförda resursförstärkningar.

3.14. Totalförsvaret

3.14.1. Inledning

Totalförsvaret består av militärt och civilt försvar och är den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Vid högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas.

Totalförvarsplaneringen förbereder militärt och civilt försvar för höjd beredskap och krig. Inom ramen för Försvarensplaneringen ska Försvarensmakten fortlopande lämna upplysningar till berörda myndigheter om förhållanden i den operativa verksamheten som har betydelse för dessa myndigheters verksamhet. Försvarensmakten ska på alla nivåer samordna beredskapsplanläggning och den operativa planläggningen med övriga delar av totalförsvaret.

3.14.2. Planerad verksamhet

3.14.2.1 Sammanhängande totalförvarsplanering

Försvarensmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har fortsatt regeringens uppdrag att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret. Inom ramen för detta uppdrag ska Försvarensmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap stödja bevakningsansvariga myndigheters totalförvarsplanering genom att arrangera möten och aktiviteter såsom totalförsvarets chefsmöte och totalförsvarets planeringskonferens.

Under 2020 ska Försvarensmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap påbörja arbetet med att ta fram en målbild och plan för totalförvarsutvecklingen den kommande försvarsbeslutsperioden.

3.14.2.2 Totalförsvarsövning

Försvarsmakten ska tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gemensamt planera, genomföra och utvärdera en totalförsvarsövning. Övningen ska genomföras på olika nivåer med aktörer från politisk nivå ner till kommunnivå. Totalförsvarsövningen ska pröva, utveckla och stärka Sveriges totalförsvarsförmåga samt generera viktiga erfarenheter för den fortsatta utvecklingen av totalförsvaret efter 2020. Övningen ska även bidra till att stärka allmänhetens kunskap om och förtroendet för totalförsvaret.

Totalförsvarsövning 2020 är den första totalförsvarsövningen som genomförs på över 30 år. Övningen påbörjades under hösten 2019 och kommer att löpa under hela 2020. Totalt deltar över 400 myndigheter och organisationer.

3.14.2.3 Näringslivets roll i totalförsvaret

Näringslivet har en avgörande roll inom totalförsvaret när det gäller försörjningen av varor och tjänster. Försvarsmakten ska tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap påbörja arbetet med att ta fram ett koncept för hur näringslivet ska integreras i totalförsvarsplaneringen för att säkerställa tillgång till viktiga förnödenheter i händelse av höjd beredskap eller krig. Inom ramen för konceptet ska principer tas fram för att identifiera och prioritera totalförsvarets behov av resurser på central och regional nivå.

3.14.2.4 Lägesbild och informationsdelning

Försvarsmakten ska tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap öka förmågan att skapa samlade lägesbilder samt lägesanalyser som fokuserar på hot som riskerar att ge allvarliga nationella konsekvenser.

Försvarsmakten ska vidare bidra till att skapa förutsättningar för att kunna dela information med höga krav på robusthet och sekretess med andra myndigheter och aktörer.

3.14.2.5 Studier

Försvarsmakten ska påbörja arbetet med huvudstudie Totalförsvaret vars syfte är att inom ramen för perspektivstudien analysera totalförsvaret ur ett militärt långsiktigt perspektiv, samt utveckla ett totalförsvarskoncept för 2045. Studien syftar även till att fördjupa kunskapen inom totalförsvarsområdet samt skapa förutsättningar och underlag till stöd för strategiskt viktiga satsningar som behöver genomföras. Vid utveckling av totalförsvaret bör det ske en samordning med Försvarsmaktens studie- och konceptutvecklingsplan.

För att få ytterligare underlag för avvägningar, prioriteringar och verifiera tidigare arbeten ska Försvarsmakten tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap genomföra gemensamma spel och studier på såväl central som regional nivå. Spel bör samordnas med Försvarsmaktens (LEDS) avseende försvarsplanering, förmågeutveckling och perspektivstudier.

3.15. Försvarsmaktens hållbarhetsarbete

3.15.1. Inledning

Försvarsmakten arbetar för en hållbar utveckling där miljöhänsyn integreras i all verksamhet, såväl nationellt som internationellt. Det övergripande styrande dokumentet för Försvarsmaktens miljöarbete är miljöpolicyen som återfinns i Försvarsmaktens strategiska inriktningsdokument.

Som en del av det svenska miljömålssystemet är Försvarsmakten ålagd att bidra till arbetet med de nationella miljö kvalitetsmålen.²⁴

Försvarsmakten ska även arbeta utifrån Sveriges åtaganden inom Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Försvarsmakten är ålagd att ha ett miljöledningssystem enligt ISO 14001. Försvarsmaktens miljöledningssystem (FM MLS) syftar till att på ett effektivt och systematiskt sätt påvisa myndighetens miljöpåverkan och där så är möjligt minska miljöpåverkan i hela verksamheten och skapa förutsättningar för att öka den operativa förmågan.

3.15.2. Planerad verksamhet

3.15.2.1 Fortsatt implementering av FM MLS

Målet är att ha implementerat miljöledningssystemet så att Försvarsmakten vid utgången av 2025 uppfyller kraven i ISO 14001:2015. Detta ska ske bland annat genom att utveckla styrande och stödjande dokument för att säkerställa att lagstiftning och andra bindande krav följs. FM MLS ska följas upp genom analyser och utvärdering av systemets funktion och verkan genom miljörevisioner av hela verksamheten, inklusive övningar och insatser. För att säkerställa att målet uppnås 2025 ska Försvarsmakten genomföra GAP-analys, vars syfte är att säkerställa att kraven i standarden uppfylls.

Uppföljning sker regelbundet vid ledningens genomgång som genomförs på alla nivåer i organisationen från försvarsmaktsledning till organisationsenheter.

3.15.2.2 Ett stärkt samarbete inom försvarssektorn

Försvarsmakten ska fortsätta samarbetet i enlighet med ”Försvarssektorns inriktningsdokument inom miljöområdet” med fokus främst inom energi- och klimatområdet samt kemiområdet.²⁵

3.15.2.3 Fortsatt arbete med Försvarsmaktens betydande miljöaspekter och tillhörande mål

Minskad energianvändning i fastigheter

²⁴ Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten

²⁵ FM2017-7432; Försvarssektorns inriktningsdokument

Försvarsmaktens ska minska den nationella verksamhetens el- och värmeanvändning med 20 procent till utgången av 2020 (jämfört med 2011 års nivå). Detta ska ske genom att samverka med Fortifikationsverket i syfte till att öka redundans och uthållighet i befintligt och nytt bestånd. Försvarsmakten ska därutöver kontinuerligt arbeta med energieffektivisering genom att ta fram åtgärder och handlingsplaner i syfte att använda energi mer effektivt, spara pengar och minska myndighetens koldioxidutsläpp.

För att nå målet ska Försvarsmaktens säkerställa den interna kompetensen kring energieffektiviseringsarbetet. Detta genomförs bland annat genom att utbilda energiledare som lär sig hur ett energiledningssystem (enligt ISO 50001) byggs upp. Då Försvarsmakten har ett internationellt åtagande genomförs denna utbildning genom European Defence Agency (EDA) försorg.

Minskad andel avfall som inte går till materialåtervinning

Försvarsmaktens ska öka andelen avfall som går till materialåtervinning med 5 procent till utgången av 2020 (jämfört med 2015). Detta ska ske genom att fortsätta utbilda personal och förbättra utveckla myndighetsgemensamma styrande dokument.

Miljöhänsyn vid övningar och insatser

Försvarsmakten ska vid alla övningar och insatser, nationellt som internationellt, ska det inom ordern finnas ett miljöannex. Miljöhänsyn ska tas från tidig planeringsfas, till genomförande och erfarenhetsanalys. Detta ska ske genom att Försvarsmakten ska fortsätta att utveckla arbetet med miljöhänsyn vid övningar och säkerställa att detta integreras i befintliga styrdokument såsom reglementen och handböcker.

Försvarsmaktens miljö tillstånd är avgörande för den nuvarande verksamheten samt för Försvarsmaktens framtida tillväxt. Miljö tillstånden är beroende av att Försvarsmakten följer gällande lagstiftning och styrningar gällande bl.a. biologisk mångfald, förorenade områden samt bullernivåer. Försvarsmakten ska därför kartlägga förutsättningar för fortsatt verksamhet och dess påverkan på ovanstående aspekter. Det är även av vikt att säkerställa att Ö/S nyttjas effektivt för att in över skrida den verksamhet miljö tillstånden medger.

Hållbar konsumtion

Försvarsmakten ska säkerställa att hållbarhetskrav ställs vid upphandling av materiel, varor och tjänster. Inköp och upphandling ska planeras, genomföras och följas upp ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt. Detta ska ske genom samverkan med Försvarets materielverk. Försvarsmaktens ska dels utveckla de hållbarhetskrav som ställs vid upphandlingar ur ett livscykel perspektiv. För att uppnå detta ska Försvarsmaktens säkerställa att det inom organisationen finns kompetens, resurser, styrning samt möjlighet till uppföljning.

Minskad förorening till mark och vatten

Försvarmakten ska begränsa effekter och spridning av gamla föroreningar samt minska risken för att nya uppstår. Detta ska ske genom att Försvarmakten bevakar befintliga markföroreningar, utbildar personal och utvecklar arbetssätt samt substituera miljö- och hälsofarliga ämnen och försvarsmateriel för att förebygga framtida föroreningar.

Klimatanpassning

Försvarmakten ska stärka motståndskraften och minska sårbarheter genom att vidta anpassningsåtgärder mot klimatrelaterade risker för all verksamhet. Detta ska ske genom att öka medvetenheten inom myndigheten kring klimatförändringens påverkan på Försvarmaktens verksamhet, fortsatt arbete med klimat- och sårbarhetsanalyser samt framtagande av klimatanpassningsåtgärder.

3.15.2.4 Fortsatt utveckling av Försvarmaktens hållbarhetsarbete

Försvarmakten ska fortsätta att utveckla det systematiska hållbarhetsarbetet. Detta ska ske genom att identifiera prioriterade områden som ska inrikta Försvarmaktens verksamhet. Utöver detta ska medvetenheten inom myndigheten öka avseende Försvarmaktens bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling (Agenda 2030).

3.16. Frivillig försvarsverksamhet

3.16.1. Inledning

Med frivillig försvarsverksamhet avses verksamhet som främjar totalförsvaret och som omfattar försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga för uppgifter inom totalförsvaret, övrig frivillig försvarsverksamhet samt ungdomsverksamhet. En organisation som bedriver frivillig försvarsverksamhet benämns frivillig försvarsorganisation (FFO).

De frivilliga försvarsorganisationerna är viktiga för den samlade totalförsvarsförmågan och folkförankringen, bidrar till att vidmakthålla försvarsviljan och stärka samhörigheten mellan medborgarna och totalförsvaret.

Behovet av frivillig personal/frivillig försvarsverksamhet ökar inom totalförsvaret.

3.16.2. Planerad verksamhet

Försvarmakten ska öka sitt engagemang till de frivilliga försvarsorganisationerna.

Inom försvarsbeslutsperioden ska:

- Rekrytering ökas till Försvarsmaktens krigsförband så att förbanden är uppfyllda, rekrytering av frivilliga instruktörer samt rekrytering till FFO har ökats. Rekrytering ersätts ekonomiskt och uppdragssätts till FFO. FFO påbörjar och avslutar särskilda rekryteringsresurser om tio årsarbetskrafter.
- Utbildning och verksamhet utökas lokalt och regionalt över tid hos FFO samt premierar samordning mellan FFO. Instruktörsutbildning, funktionsutbildning och utbildning till försvarsinformatörer bedrivs. ”Fortsatt verksamhet” för 18-21-åringar har införts.
- Försvarsinformation tydliggör frivillig försvarsverksamhet och frivilligpersonal i Försvarsmakten och ute bland FFO medlemmar samt övriga medborgare. Försvarsinformation kvalitetssäkras, ersätts och uppdragssätts som frivilligutbildning till FFO.
- Övrig frivillig försvarsverksamhet förtydligas och uppdragssätts.
- Projekt inom särskilda huvudmannaskapsområden slutförs.

Försvarsmakten har förändrat organisationsstödsmodellen vilken ligger till grund för ekonomisk ersättning till FFO.

FFO ska i samarbete med Försvarsmakten ha påbörjat internationellt utbyte.